

MENSE RUITER orgelmakers b.v.

Oosterseweg 13 - 9785 AD Zuidwolde (Gron.)

Telefoon +31 (0) 50 301 05 50

Fax +31 (0) 50 301 05 60

E-mail menseruiter@wxs.nl

ING bank nr. 66 98 12 676

Postbank nr. 810334

**Dhr. E.J. van den Bosch,
Paulus Potterlaan 11,
3925 XE SCHERPENZEEL.**

Zuidwolde, 5 april 2006.

Geachte heer Van den Bosch,

Hierbij zenden wij u, volgens afspraak, een aantal relevante gegevens omtrent het "Marturia-orgel". Zie bijlagen.

Wij hebben als laatste de geschiktheid kort aangeduid. Voor het onderschrijven van deze geschiktheidsduiding baseren wij ons op een aantal feitelijke gegevens. Het instrument is historisch bepaald door zijn makelij; de afmetingen van het geheel, de factuur van het pijpwerk, de capaciteit van de windladen, de inwendige aanleg. De ingrepen door Van Dam en Ruiters hadden de vorm van een karakterverandering, niet die van vergroting van het instrument. Het zelfstandige pedaal van Ruiters was duidelijk een toevoeging. Met andere woorden: het instrument is een zeer afgewogen eenheid die respect verdient en vraagt om een ruimte waarin het zich muzikaal op maat kan manifesteren.

Wij hopen u hiermee vooreerst voldoende van dienst te zijn geweest. Indien u nader overleg wenst horen wij dit graag van u.

Met vriendelijke groeten,

hoogachtend,

Mense Ruiters Orgelmakers B.V.,

A.W. Tamminga.

Bijlagen: 3.

Enige gegevens betreffende het orgel uit de voormalige Marturiakerk te Assen.

- Historische gegevens uit de Encyclopedie "Het Historische Orgel" met enige aantekeningen, zie bijlage.
- Gegevens van oud werknemer van Mense Ruiters, betrokken bij de werkzaamheden in 1972/75:

Man. windladen: makelij Van Dam, niet gerestaureerd, slechts opgeknapt; de niet wijde pijpmensuren passen bij de laden; de laden zijn niet ruim bemeten.

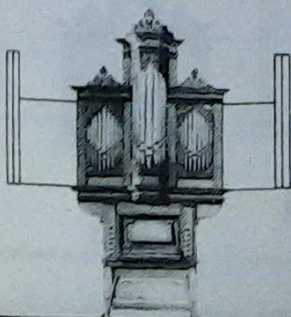
Windvoorziening: geheel van Ruiters naar eigen systeem met kleine hogedrukbalgjes, PVC-kanalisatie deels in de balkonvloer geplaatst.

Man. Klaviatuur: makelij Van Dam, de dunne toetsmaat geeft een verend toucher (is aan gewerkt).

Ped. Klavier: nieuw van Ruiters, evenals de bank.

Mechaniek: makelij Van Dam, omgewerkt door Ruiters, de dunne walsen buigen door (is aan gewerkt) nieuwe winkelhaken en walsarmen.

Pedaalkoppel: nieuw van Ruiters.

Enige gedachten betreffende het orgel uit de voormalige Marturiakerk te Assen.

Pijpwerk:

Van de 30 registers zijn 10 stuks van Van Gruisen, 4 van Van Dam, 7 van Ruiter, 6 van De Koff en 3 van niet zekere of onbekende herkomst.

De diversiteit geeft aan dat de homogeniteit in de intonatiekunst gevonden moet worden. Door veel musici werd dit aspect hier juist gewaardeerd. Naar verwachting kan het pijpwerk in samenklank geen hogere winddruk verdragen.

Windladen:

Op de windladen staan nu meer windvragende pijpen dan waarvoor ze zijn ontworpen: Op het manuaal + Mixtuur, op het Bovenwerk + Scherp. De bovenwerkklade heeft een toegevoegde kantsleep. Een grotere windvraag zullen de laden niet goed kunnen verdragen.

Mechaniek:

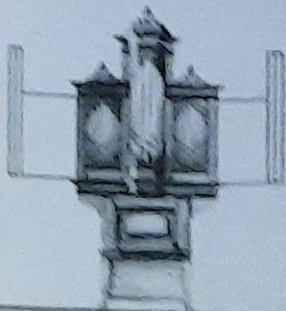
De mechaniek zijn niet overveldigend robuust gemaakt. De manuaaltoetsen en de walsen van de laagste tonen zijn door Ruiter reeds verstevigd. De balans tussen ventielweerstand en toetsgang vraagt een precieze afstelling.

Windvoorziening:

Het door Ruiter geprefereerde kleine balgjes-systeem geeft een erg directe windstroom. Nu wordt dit veelal als star ervaren. Het is zeer wel zinvol te overwegen terug te keren naar de situatie Van Dam met een grote magazijnbalg en bijpassende kanalisatie.

Afmetingen:

De hoofdkas is 4800 mm hoog, 3800 mm breed en 1510 mm diep. Het positiefwerkje steekt ± 500 mm voor de hoofdkas uit. De pedaalkas is 5400 mm hoog, 5100 mm breed en 1400 mm diep.

MENSE RUITER orgelmakers b.v.

Onderhoud.

Van 1980 - 1998 heeft het instrument gemiddeld 12,5 uur per jaar aan onderhoud/stemwerk gevergd. In deze jaren zijn 8 reparaties uitgevoerd, waarvan 4 aan de windvoorziening. De hulp voor het stemmen kwam steeds van de leden van de kerk.

Waarde:

Dit instrument nu nieuw bouwen vergt een investering van naar schatting
In doorsnee denken wij dat onafhankelijk van de
marktsituatie het halve bedrag nu de investering mag zijn. Het is dus van
belang dat naast de vraagprijs ook de kosten voor herstel en overplaatsing
bekend zijn om een eventuele transactie te beoordelen, naast de technische en
artistieke aspecten.

De huidige staat van het instrument, in onderdelen, is ons niet bekend op dit moment.

Geschiktheid:

De Marturiakerk met ± 800 zitplaatsen en zeer gunstige akoestische omstandigheden was een perfecte plaats voor dit instrument. De kerkzaal en het instrument waren op elkaar afgestemd.

In overweging nemende de meningen en ervaringen van kenners en voormalige gebruikers kunnen wij duiden dat dit instrument geschikt kan zijn voor een kerk tot 1000 zitplaatsen.

Voor het onderschrijven van deze geschiktheidsduiding baseren wij ons op een aantal feitelijke gegevens.

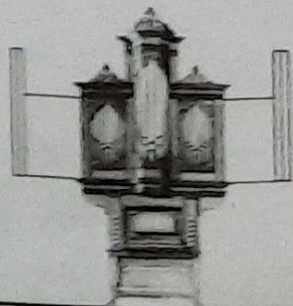
Het instrument is historisch bepaald door zijn makelij; de afmetingen van het geheel, de factuur van het pijpwerk, de capaciteit van de windladen, de inwendige aanleg.

De ingrepen door Van Dam en Ruiters hadden de vorm van een karakterverandering, niet die van vergroting van het instrument.

Het zelfstandige pedaal van Ruiters was duidelijk een toevoeging.

Met andere woorden: het instrument is een zeer afgewogen eenheid die respect verdient en vraagt om een ruimte waarin het zich muzikaal op maat kan manifesteren.

Zuidwolde, 5 april 2006.

MENSE RUITER orgelmakers b.v.